

23. ročník

Řešení: 3. a 4. sada

301. Heslo

Všechny obrázky jsou pojmenovat tak, aby obsahovaly KOD a názvy můžeme vepsat tak, že obrázku v křížovce odpovídá právě KOD. Dostáváme

- vIKODl**a**k
- KOD**a**ň
- k**r**oKODýl
- **m**raKODrap
- šKOD**a**

Kód je **KARMA**.

302. Písnička

Protestsong proti anglicismům v korporátní mluvě. V refrénech jsou pouze hinty k luštění a interpretaci, šifra se skrývá ve slokách. Ve verších jsou postupně anglická slova (nebo obraty s anglicismem), které lze přeložit do češtiny, resp. do slov či frází, které jsou v češtině běžnější (i taková slova jsou pochopitelně někdy původem z ciziny, zejména když začínají samohláskou 😊). Zároveň jsou to taková slova, která dávají v daném verši satirický smysl. Šifra pak přímo radí, že nás budou zajímat první písmena. Při dolušťování si občas musíme pomoci tím, že volíme takový překlad, jehož první písmeno se nám hodí...

setting: nastavení N

update: aktualizace A

example: příklad P

ad: inzerát I

discount: sleva S

checkuje: kontroluje K

content: obsah O

skills: dovednosti D

kompletuje: dokončuje D

machine: automat A

folder: složka S

value: hodnota H

pointu: bodu B

fix it: oprav to O

pointů: argumentů A

interview: rozhovor R

proof: důkaz D

Vyšlo DASHBOARD, což je sice korporátní slovo, ale jednak by se určitě vypravěči této satirické písně nelíbila anglická tajenka, a kromě toho má být na OSM a z KORKU. Z možných překladů slova dashboard tedy vybereme slovo **NÁSTĚNKA**.

303. Planetární problém

Nejdříve rozkódujeme názvy planet. Vidíme, že malá písmena reprezentují původní názvy vesmírných těles, naopak kapitálky, kterých je 26, tvoří tajenku o 26 znacích. Vždy doplňujeme to písmeno, které se správně vyskytuje v názvu planety, takže například A reprezentuje Z, protože jej nacházíme v názvu planety AemM (správně by mělo být Zeme). Tajenka nakonec vychází: ZCERNETE KRAJE PLANET V PAINTU.

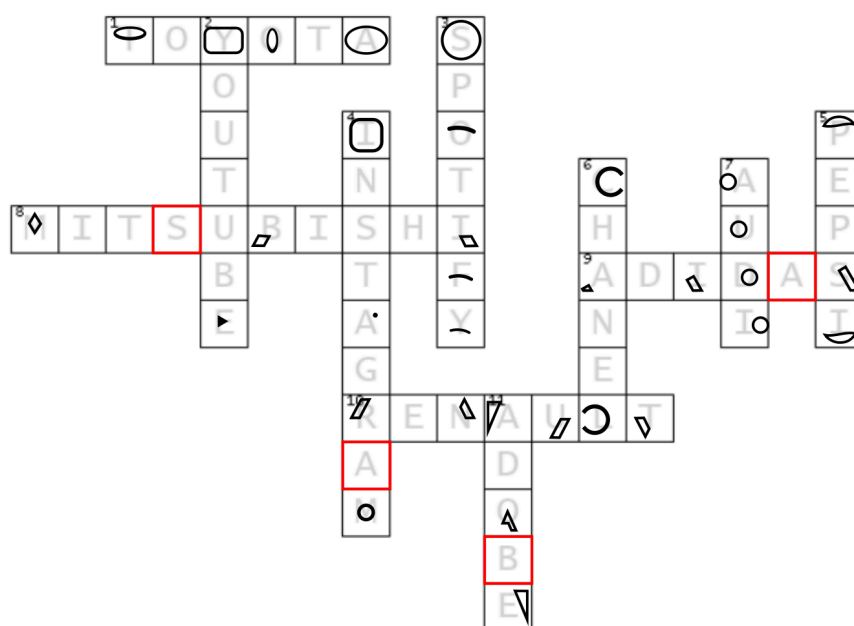
Když pokyn vykonáme v programu Malování, zjistíme, že uvnitř planet jsou schované kraje České republiky. Jsou tam vepsané také obce, ale zmateně. Jablonec nad Nisou určitě není v Ústeckém kraji. Proto použijeme semafor a přiřazujeme obec ke správnému kraji. A to abecedně, pěkně od Aše. Vyjde další mezitajenka "ROZSÁZET SE JEN U KOŇŮ OD NG". Pokračujeme v krasojízdě. Z planet se staly kraje ČR a z krajů ČR se najednou stává hrací plán Dostihů a sázek. Každá obec představuje jednoho koně. Vybereme jen koně začínající na písmeno N - postupně Neklan, Narcius a Napolí. Jim přísluší obce Křižanov, Oplot a Dalovice. První písmena říkají "KÓD"!

Tak se podíváme ještě na koně na G. To jsou Gavora, Grifel, Genius a Gira. Obce Lázně Bělohrad, Uzeničky, Nová Včelnice a Aš. První písmena jsou "LUNA".

Obloukem jsme se vrátili zpět do kosmu. **LUNA** je heslo šifry.

304. Tvarovka

Tvary lze uspořádat do skupin takovým způsobem, že tvoří známá loga v rámci jednoho řádku či sloupce. Vytvoříme křížovku z názvů firem. Červené čtverce udávají velikost mřížky v křížovce a zároveň místa čtení řešení: **SAAB**.

305. Čtyři slova

Text je hodně divný, poněkud šroubovaný, navíc v neproporčním písmu – což indikuje buď nějaký pohyb v textu, nebo nějaké prostorové vztahy v něm. Zároveň jsou v něm nějaké významové hinty, rady. V prvním kroku se nabízí využít všímavost – tedy všimnout si, že některá písmena nejsou tučně – a hledat 4 slova. Když je vypíšeme, dostaneme ale slov pět (4 pojmy): ZÁHLAVÍ, PRDEL, PODÁVADLO, PŘESAHA, ZUBU. Šifra zároveň říká, že máme určit 4 slova. A že jedno z nich „jen titulek“ šifra uvádí hned. Slovo ZÁHLAVÍ by se tedy mohlo týkat přímo uvedeného slova NADPIS. Další slova v textu přímo už nebudou, ale jsou na ně hinty. PRDEL by mohla evokovat slovo ZADEK, na který text sémanticky navádí. PODÁVADLO je poměrně archaickým synonymem slova PODNOS (tácek už vyřazujeme, nemůže to být, neboť jen jedno slovo má být v textu přímo). A posledním hledaným slovem je PŘEDKUS, na nějž jsou opět v textu hinty. K určení slov nám zároveň dosti pomůže souběžné pozorování, totiž to, že slova začínají prostorovými předponami NAD, POD, ZA a PŘED, za nimiž následuje už jen kratičký kořen slova. A prostorovost v šifře lze vytušit od začátku. V posledním kroku pak přečteme písmena NAD slabikou PIS (lze chvíli váhat, zda všechna 3, nebo jen prostřední, ale s trochou úvahy, jak by se asi taková šifra sestavovala a co chceme číst – tedy ideálně chceme jako první slovo např. KOD, vezmeme jen jedno, to prostřední). POD slabikou NOS totéž. Před slabikou KUS (zde čteme písmeno bezprostředně před) a ZA slabikou DEK (opět čteme bezprostředně to první). Označíme tato písmena v textu a přečteme po řádcích KOD **VYSLECH**.

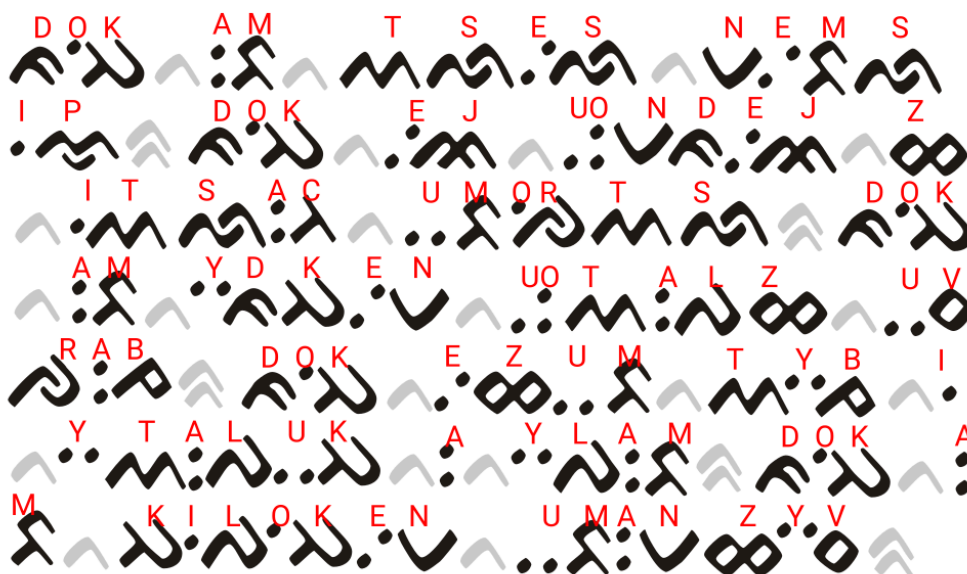
Řeknu ti to asi takhle. V prvním nosném řádku zadání fakt dohledej nadpis. To říkám polopatě, avšak dál už to bude složitější. Kdekdo by řekl, že přečnívající horní rezáky nevdají, je-li žena milá jako dopis a na pohled pořádný kus. Zbytek ti vzosně naservíruju jak na tácku. Pozor dej a urči čtyři slova, z nichž jen titulek jsme deklarovali hned. Nepřenosná podmínka luštění je tu všímavost. Přidáváme, že by ta holka měla mít fakt super pozadí. Což není výsměch. Kustod teď varuje: před, pod a za piskořem tajenka nebude.

306. Rosetta

Základní princip šifry je stejný jako u originální Rosettské desky: máme stejný text zapsaný různými písmi. Ze známých částí českého textu (např. opakované výskyty slova "kód") musíme odvodit použité principy, následně pak odhalíme skrytá slova.

Jde o substituci, která má určité pravidelnosti (např. systematické rozlišení samohlásek a souhlásek) a dílčí komplikace (slova psaná pozpátku, znaky s významem mezer a teček na konci věty).

Dešifrované texty vedou na kód **KORUNA**.

Kód má šest písmen.

Kód je jednou z částí stromu.

Kód má někdy zlatou barvu.

Kód může být i kulatý a malý.

Kód má několik významů.

307. Sekvence

V tučných číslech poznáme rozvoj π za desetinnou čárkou. Vždy je označeno nejbližší možné číslo rozvoje. Těchto tučných čísel je 26, což může být podezřelé. Jednoduchá substituce ale ani na nějakou mezitajenku zatím použít nejde. Dále si všimneme, že celá sekvence 130 čísel se dá rozdělit na posloupnosti deseti čísel. Hezky je to vidět na dvakrát opakující se posloupnosti 1415926535, což je prvních deset čísel π za desetinnou čárkou. Zjistíme, že celá šifra je tedy tvořena 13 sekvencemi, které jsou vždy nějakou desítkou rozvoje π , a jsou to desítky poměrně brzo na začátku rozvoje π - jinými slovy, není tam zjevně více než 26. desítka rozvoje. 26 tučných čísel navádělo na substituci, kterou tedy použijeme až teď v druhém kroku (jakoby „o řád“ výše). Převédeme sekvence deseti čísel na písmena podle toho, o kolikátou desítku v rozvoji π se jedná.

8214808651 K

5359408128 O

5028841971 D

5058223172 N

1415926535 A

4811174502 P

8628034825 I

6446229489 S
8979323846 B
1415926535 A
3282306647 L
6939937510 E
5493038196 T

Hledaným heslem je tedy **BALET**.

308. Ministři

Ministři ve skutečnosti napovídají vzory skloňování v češtině. Třeba Ministr zdravotnictví třímá KOST, Ministr zahraničí stojí u MOŘE, Ministr Spravedlnosti je SOUDCE... ne všechny lze odhalit jednoznačně, třeba takový MUŽ dá asi zabrat, ale po přiřazení všech ostatních už asi nebude sporu.

Poté stačí jen číst grafiku, kterou tvoří zvlášť vzory mužského rodu, zvlášť ženského rodu zvlášť a středního rodu. Heslo má tedy jen tři písmena. A vychází **KOS**.

401. IQ test pro pokročilé

Tato šifra je provázaná (na poměry Sendviče netradičně) s jinou šifrou. Na tuto provázanost navádí název, vizuální zpracování i umístění jako první šifra sudé sady.

Pro luštění musíme využít 5 vlastností použitých v šifře *IQ test pro začátečníky*, včetně pořadí těchto vlastností. Pro každý obrázek z této šifry označíme, které vlastnosti splňují, čímž dostaneme binární kód.

	černý	zaoblený	jednobar.	souměr.	vybarv.
C	3 0	0	0	1	1
H	8 0	1	0	0	0
Y	25 1	1	0	0	1
T	20 1	0	1	0	0
R	18 1	0	0	1	0
O	15 0	1	1	1	1
S	19 1	0	0	1	1
T	20 1	0	1	0	0
N	14 0	1	1	1	0
E	5 0	0	1	0	1
J	10 0	1	0	1	0
S	19 1	0	0	1	1
O	15 0	1	1	1	1
U	21 1	0	1	0	1
Z	26 1	1	0	1	0
A	1 0	0	0	0	1
D	4 0	0	1	0	0
N	14 0	1	1	1	0
E	5 0	0	1	0	1

Dostáváme "chytrost nejsou žádné", hledáme doplnění na čtyři písmena (protože máme za úkol doplnit řadu a jsou tam čtyři otazníky). Kód je **ČÁRY**.

402. Kód je v morseovce

Zadání obsahuje slovo morseovka zapsané v morseovce. Kód je v morseovce skrytý mezi písmeny slova morseovka: **ARCHITEKT**.

---.- | ---.-. | .-.-. | | ... | --- | | -.-.- | .--
 m o r s e o v k a
 a r c h i t e k t

Zajímavost: V loňském ročníku byla šifra ze stejným názvem a velmi podobným vzhledem, která byla také založena na vhodné (ale zcela jiné) interpretaci názvu *Kód je v morseovce*.

403. Písmena a popisky

Každý popis odkazuje na nějakou kombinaci "písmeno + číslice". Horní tabulka má 26 sloupců a 9 řádků. Pomocí kombinací "písmeno + číslo" tedy indexujeme z tabulky, čteme "čti zbylá po sloupcích", čímž dostáváme heslo **KALIFORNIE**.

O2	aréna	C
D8	černá dáma	T
L2	Euklidovská vzdálenost	I
K2	hora	Z
R2	hvězdný robot familiárně	B
C2	jako rodilý mluvčí	Y
U2	kapela	L
F5	obnova okna	A
O3	ochrana před UV zářením	P
D1	Praha–Brno	O
T9	prediktivní technologie	S
U3	příprav česnek	L
Q1	první čtvrtletí	O
G7	velké ekonomiky	U
A4	velký sešit	P
E3	videoherní výstava	C
B2	vitamín	I
F1	závodnička	C
O5	znova	H

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
1	.	.	.	O	.	C	O
2	.	I	Y	Z	I	.	.	C	.	.	B	.	.	L	.	.	I	.	.
3	.	.	.	C	.	.	.	L	P	L
4	P	F
5	A	H	E
6	.	.	A	R
7	U	O
8	K	.	.	T	N	.	.
9	I	S

404. Novopozitivary

Název šifry v rozvinuté formě je "pozitivní novotvary". Když popisy slov v tabulce negujeme, vedou na slova začínající NE, přičemž po odstranění NE dostáváme novotvar (případně silně archaický tvar, který se v současném jazyku nepoužívá). V tajence vyjde opět neexistující slovo, v duchu šifry doplníme na začátek NE a dostaneme kód **NEKTARINKA**.

				K	A	L	Ý			
			U	T	R	Á	L	N	Í	
			J	A	P	N	Ý			
			V	R	L	Ý				
		N	Á	V	I	S	T	N	Ý	
		R	V	Ó	Z	N	Í			
U	R	O	T	I	C	K	Ý			
		U	R	V	A	L	Ý			

v souladu s pravidly hospodářské soutěže
přiklánějící se na jednu či druhou stranu
velmi společensky vhodný (např. žertík)
vlídný, dobře naladěný
chovající silný pocit náklonosti
mající vnitřní klid
projevující se sebejistotou a psychickou pohodou
slušný, zdvořilý, ohleduplný

405. Mlha

Mlha je jednou z [heterogenních směsí](#). Obrázek kóduje i další z nich pomocí schematického znázornění skupenství (bílá = plynné, modrá = kapalné, černá = pevné). Každá oblast obsahuje třikrát tolik teček kolik je písmen v názvu skupenství. V každé oblasti jsou tři tečky přesně zarovnané (navíc vždy na přesně stejnou délku). To nám dává výběr písmen, ze kterých čteme kód **HELMA**.

